

Ladislav Babić

Kad jednom ne bude nas

Požalio mi se prijatelj koji, sem ostalog, piše o škakljivim temama današnjice: *"I sam sam napisao neki kratki zajebantski tekstić. Moram se posvetiti X-u (zbivanjima u svom gradu; moja primjedba), kad svi vi pišete o velikim temama, ha, ha..."*. Neću se baviti psihološkim konotacijama njegove izjave, istovremeno uperenih protiv pisaca "velikih" i "malih" tema, a vjerojatno i još ponečega na svoj račun, samo ću konstatirati kako nije u pravu! Ne samo stoga što nema velikih i malih tema koje bi se bavile ljudima - sve one na ovaj ili onaj način seciraju našu ljudskost u uzajamnim odnosima, s prelamanjem posljedica u psihama pojedinaca ali i u njihovom materijalnom statusu, odnosno kvaliteti življenja. Ne niti zato što, baveći se "malim" - a itekako zna pisati i o onim "velikim" - stvarima, bolje od potonjih ispunjava poznatu mudrost kako *treba misliti globalno a djelovati lokalno*. Već stoga što je djelatnost na koju se šaleći žali (ili žaleći šali) mnogo odgovornije i opasnije vrste od bavljenja globalnim svjetskim pi...rijama, posebno u trenucima kad se - kako bi rekao legendarni [*Ostap Bender*](#) - „*situacija intenzivira*“. Kakva je, primjerice, u *Hrvatskoj*, ali i okolnim dijelovima nekad iste cjeline. U spomenutoj državi počeo je gotovo frontalni napad klerofašističkih snaga, na praktički sve pozitivne civilizacijske duhovne tekovine od doba prosvjetiteljstva, preko socijalističke revolucije do danas. Nakon što opelješise stanovništvo do gole kože, nova generacija probisvijeta shvatila je da treba ugušiti ili u zabite ćoškovne utjerati glasove otpora, koji bi – ne daj bože – jednom mogli prosvijetliti pamet pučanstvu. Tako se prva tri-četiri mjeseci svoje vlasti niti ne

bave ekomoskim temama i poboljšanjem uvjeta života građana koji su ih u svojoj gluposti birali, već navališe svim silama na duhovne vrijednosti za koje smo – o, kakve li naivnosti – pomislili da su jednom zauvijek izvojevane. Kako su vojska, policija, državne službe, mediji i škole sviju vrsta (a posebno one u kojima se mladice savijaju da se više nikada ne usprave) kičma sviju država, a posebno onih s totalitarnim pretenzijama, polako ali sigurno preuzimaju kontrolu nad njima, usput revidirajući i slikajući javnosti tamnu stranu nacionalne historije kao njen najsvjetliji dio, uz pokušaje ovladavanja i kulturnom sferom. Sav talog ovog svijeta kao da se okupio u tekućoj vladi, od predsjednice u službi američkog vojno industrijskog kompleksa, preko predsjednika parlamenta s ustašonostalgičarskim uvjerenjima, do premijera izabranog da poslušno ispunjava zahtjeve briselske birokracije. A spektar ministara ili kandidata koji su otpali s obzirom na otkrića govornarija iz vlastitog života, javnosti predloženih od još nepokorenih medija, samo je kopija njihovih gospodara: od profašističkog ministra koji je to demonstrirao svojim radovima ali i direktnim uniformiranjem, preko sitne gnjidice koja boravak prijavljuje u stračari na rubu grada, ili ministra kreacionista koji ravnopravno tretira znanstvene spoznaje i teološke fikcije dajući posljednjima i prednost – sve je to vojska mraka koja je nahrupila iz najgušće etičke tame. Njihov pak idejni vođa, probisvijet i njuškalo najgore vrste, koji se u vlastohleplju nije libio surađivati sa svima – od tajne policije bivše države do bivšeg predsjednika (još ponajboljeg u spektru gnjida koje su proteklih četvrt stoljeća vladale zemljom), silom prilika zauzeo je rezervni položaj odakle dirigira događanjima kojima se – barem na prvi pogled – najviše opire premijer. Eto, to je kratka slika "situacije koja se intenzivira", pa se vratimo mom prijatelju.

Jasno da tako relativno ograničena grupa protuha ne bi imala nikakvih šansi poraditi na rušenju hrvatske "Weimarske Republike", kad ona ne bi bila samo eksponent zainteresiranih (kapitala) za direktni probitak negoli vlast, koja je samo instrument njegovog ostvarivanja. Kad se ne bi oslanjala na bezbroj guzoliznih ovaca s terena koji su pronašli bogatu ispašu za svoje potrebe, a nauštrb nevinijih, naivnijih (ili glupljih?) pripadnika stada. Eto, upravo takvima se bavi moj prijatelj! Sad, zamislite da pišem kako *Kita* voli kitu, kako špija *Kramarko* povijest države revidira iz odbačene kramarije, da *Rechner* računa nakon obnove parlamenta po

ustaškom uzoru, isto učiniti sa jasenovačkim logorom, a da je [Pistač](#) voćka čudnovata za koju nisi siguran krije li išta ispod ljuske – teško da bi mi se što više desilo sem verbalne paljbe iz sluganskih medija, i njihovih "novinara" s taman dovoljno mozga da prepoznaju o kome divanim. Ali, ako o svom predsjedniku općine, županu, svećeniku ili lokalnom tajkunu, iznesem podatke o ljubavnicama, pronevjerama, makinacijama sa zemljištem, učešću u ratnom zločinu ili sukobu interesa u koji je uvukao i svoje pajdaše, mnogo je vjerojatnije da će se na moju glavu sručiti metalna šipka ili bejzbol palica, nego ako spomenem da su predsjedniku države pušili znate već što, ili da *Amerika* špijunira svoje saveznike, ili da su *Hrvati* špijunirali susjede *Slovence*. Mada se ni vrhovi vlasti ne libe fizičkih upozorenja ili uklanjanja svojih nepoželjnih kritičara, imaju oni mnogo inteligentnije načine eliminacija od tretmana mesa tvrdom tijelima. Nije li primjer [Assange](#) kojem su vjerojatno podmetnuli prostitutke (ili ih naknadno obradili, dočekavši njegovu grešku u koracima) kako bi se američko pravosuđe dočepalo pravednika koji je obznanio dokumente o njihovoj i partnera im, razbojničkoj djelatnosti širom svijeta. Čovjeka prisiljenog godinama svoj život spašavati zatvoren u ekvadorskoj ambasadi, oviseći o njihovoj milosti (koja bi se začas istopila da procure inkriminirajući podaci i o njima) a za kojeg nas baš boli stvar. Nije li podjednak primjer njegov informator [Manning](#), koji s manje sreće služi dugogodišnju robiju u američkom zatvoru, ili [Snowden](#) sa privremenim azilom u *Rusiji* – jednako ovisan o dobroj volji svojih zaštitnika i promjeni političkih odnosa među velesilama?

U gradu mog prijatelja nema ambasada u koje bi se sklonio, teško da bi mu netko pružio utočište i da izbjegne metode "pravne" države, ali zato ima dovoljno metalnih šipki i sitnih probisvijeta koji bi za tisuću-dvije kuna ubile boga u njemu, ako to nekome zatreba u obrani vlastitih interesa. A možda ne samo boga, već i njega samoga. Daklem, njegovo pisanje i pisanija svih koji pišu o lokalnim temama ukazujući na prljavo rublje mjesnih moćnika, imenujući ih imenom i prezimenom, mnogo je zahtjevnija i opasnija djelatnost, išteći veću hrabrost od bavljenja globalnim temama. I realno mnogo više doprinosi stvarnoj promjeni društvenog stanja i svijesti, smanjujući tako bazu opslužitelja beščasća i beščasnika, a podižući svijest i samosvijest ovaca da su tek prerusene u ljude –

tako dugo dok šute, ne preuzimajući stvari u svoje ruke. Kažu da nema bolje prakse od dobre teorije, a teorija o društvenim odnosima ima tuša i tma. Stvari se u konačnici – ma koliko se teoretičari trudili visokoumnim stilom izražavanja to dovesti u pitanje, ako već ne i demantirati – u osnovi svode na vrlo jednostavnu paradigmu koja pokreće svijet. *Interes*, i *moć* da se on ostvari. A kad ju se stekne, onda *nadmoć* – kao što kaže prijatelj o kojem pišem – nadmoć usmjerenu ka stvaranju *nadžovjeka* u falsificiranom *Nitzscheovskom* smislu – ne u smislu prevazilaženja ograničenja i otuđenja od vlastite ljudskosti, već u težnji za viškom moći, za nadvladom nad ljudima (sestra mu je falsificirala pisma i djela u tom smjeru, potom iskorištenih nacistima u realizaciji svoje zamisli „nadžovjeka“). Što u ekstremnom obliku dolazi do izražaja u ekonomskoj sferi. Eto, prijatelj i svi njemu slični, bilo da se bave novinarstvom ili naprosto javno progovore o konkretnim primjerima, imenujući nositelje usporavanja društvenog puta prema boljem svijetu, mnogo više svakodnevno nosi glavu u torbi od onih koji se općenito bave globalnim temama, nesposobni da sem vriska koji nitko ni ne čuje (ili se tako prave) išta bitnije promijene. Probitačnije je pokušavati maknuti zlog, crnog pijuna, negoli bezuspješno divaniti istinu o još goroj, crnoj i nedodirljivoj kraljici. Zato, svaka čast mom prijatelju, koji nimalo razloga nema osjećati se potištenim ili iskompleksiranim zbog tematike kojom se bavi. Ni on - doduše - kao ni oni drugi, vjerojatno neće na trenutno vidljiv način promijeniti svijet, no stvar je u tome da se na tome svakodnevno radi. Ne samo novim izumima, naučnim dostignućima ili poduzetništvom, već i tumačenjem svijeta u smislu čuvene [11-te teze o Feuerbachu](#): "*Filozofi su svijet samo različito interpretirali, radi se o tome da ga se izmijeni*". Na bolje, svakako! A u međuvremenu, i oni koji se slažu ili ne slažu s tom konstatacijom, mogu uživati u [rubaiji](#) perzijskog pjesnika, matematičara i astronoma [Omer Hajamma](#), koji je već davno, davno shvatio veliku istinu:

"Kad jednom na Zemlji ne bude nas – svijet će biti svijet,

kad nam se izgubi trag i glas – svijet će biti svijet;

i prije nego smo bili mi – svijet je bio svijet,

i nama kad kucne zadnji čas - svijet će biti svijet."

Pitanje je tek, hoće li biti po volji ogromne većine njegovih žitelja? Budne li tako, moći će ponoviti riječi „*velikog kombinatora*“ s početka teksta: „*Led je krenuo!*“.

PR

DIOGEN pro kultura

<http://www.diogenpro.com>